

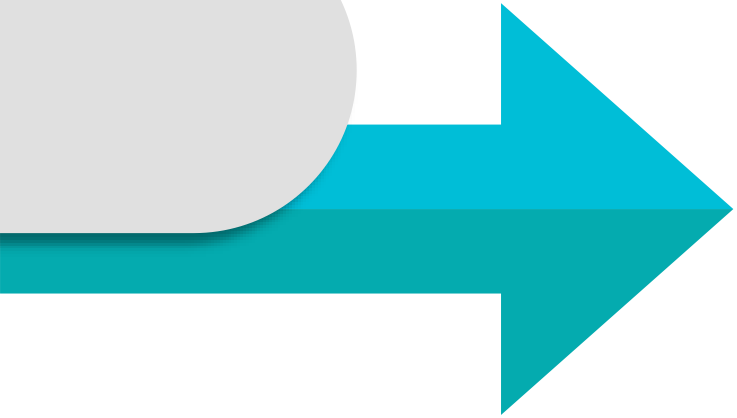
Actualisatie examen- programma's nlt

- // Nlt conferentie 2025
- // Thijs Goedegebure, Erik Woldhuis
- // 5-6 maart

Inhoud

1. Inleiding proces	(5)
2. Inhoudelijke veranderingen	(15)
3. Vragen	(10)
4. Werkvorm: hoe in module?	(45)

Proces Actualisatie

Aanleiding

- / Achterstallig onderhoud
- / Doorlopende leerlijnen niet op orde
- / Kerndoelen, examenprogramma's sluiten onvoldoende aan
- / Doelen in examenprogramma's te globaal

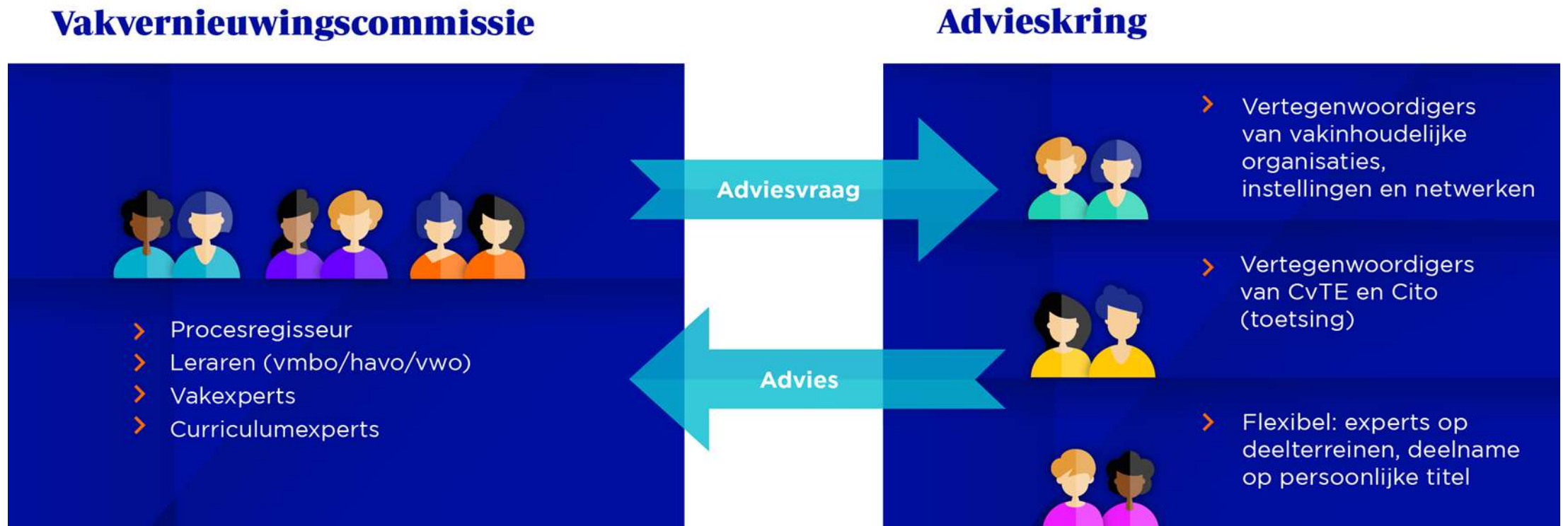
Werkwijze

Vakvernieuwingscommissie nww

Advieskring

Advieskring

Vakvernieuwingscommissie

Advieskring

Adviesvraag

Advies

Examenprogramma's

Wat zijn examenprogramma's?

- / Bij wet- en regelgeving vastgelegd
- / Doelen per vak
- / Niveau einde bovenbouw VO

Wat is het niet?

- / geen pedagogiek, didactiek of onderwijstijd
- / geen modules

Examenprogramma's

/ Karakteristiek

- / Visie, vertrekpunt

/ Raamwerk

- / Domeinen en subdomeinen

/ Eindtermen

- / Doelzin
- / Uitwerking (het gaat hierbij om)
- / Toelichting (te denken valt aan)

Examenprogramma's

/ Karakteristiek

- / Visie, vertrekpunt

/ Raamwerk

- / Domeinen en subdomeinen

/ Eindtermen

- / Doelzin
 - / Uitwerking (het gaat hierbij om)
 - / Toelichting (te denken valt aan)
- } verplicht

Naar een nieuw examenprogramma en examen in 4 fasen

AANLEIDING: POLITIEK / MAATSCHAPPELIJK / INHOUDELIJK

Ontwikkelen concept-examenprogramma's

Wat

- › Oplevering van conceptexamenprogramma's
- › Eindtermen van het vak
- › Verdeling van inhoud over centraal examen (CE) en schoolexamen (SE)
- › Vmbo, havo én vwo gelijktijdig
- › Verwante vakken zoveel mogelijk gelijktijdig
- › Consistente aanpak, uitwerking en architectuur voor alle vakken

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW geadviseerd door curriculumcommissie
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met leraren, vakexperts en curriculumexperts
- › Met betrokkenheid van onder andere vakverenigingen, wetenschappers en toetsexperts

Ontwikkelen conceptsyllabi

Wat

- › Ontwikkelen conceptsyllabi
- › Specificaties van eindtermen die aan het centraal examen zijn toegewezen als basis voor uitwerking centrale examens
- › Beproeven van conceptexamenprogramma's op consistentie en bruikbaarheid door syllabuscommissie
- › Feedback op en suggesties voor verbetering van conceptexamenprogramma's

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** CvTE
- › In samenwerking met in elk geval leraren, vakverenigingen, SLO en Cito

Beproeven concept-examenprogramma's

Wat

- › Conceptexamenprogramma's beproeven op:
 - › consistentie
 - › bruikbaarheid
 - › (verwachte) effectiviteit
- › Op basis daarvan bijstellen
- › Vormen van beproeven:
 - › focusgroep(en) van leraren en (vak)experts
 - › try-out(s) op nieuwe onderdelen in de klas
 - › pilot op het geheel in de klas en school

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met in elk geval CvTE, Cito en vakverenigingen

Opleveren handreikingen

Wat

- › Oplevering van handreikingen (niet voorschrijvend)*
- › om leraren en schoolleiders te ondersteunen bij vertaling van examenprogramma's naar onderwijs- en toetsprogramma's
- › om bij te dragen aan kwaliteitsborging van schoolexaminering

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met leraren, (vak)experts, vakverenigingen, lerarenopleiders en leermiddelenmakers

Fase 2, 3 en 4 vinden deels gelijktijdig plaats

* Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor schoolexaminering. Handreikingen ondersteunen leraren bij het vormgeven ervan.

Naar een nieuw examenprogramma en examen in 4 fasen

AANLEIDING: POLITIEK / MAATSCHAPPELIJK / INHOUDELIJK

Ontwikkelen concept-examenprogramma's

Wat

- › Oplevering van conceptexamenprogramma's
- › '22-'24
- › Verwante vakken zoveel mogelijk gelijktijdig
- › Consistente aanpak, uitwerking en architectuur voor alle vakken

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW geadviseerd door curriculumcommissie
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met leraren, vakexperts en curriculumexperts
- › Met betrokkenheid van onder andere vakverenigingen, wetenschappers en toetsexperts

Ontwikkelen conceptsyllabi

Wat

- › Ontwikkelen conceptsyllabi
- › Specificaties van eindtoetsen die aan het centraal examen zijn toegewezen als basis voor uitwerking centrale examens
- › Beproeven van conceptexamenprogramma's op consistentie en doorvoerbaarheid door syllabuscommissie
- › Feedback op en suggesties voor verbetering van conceptexamenprogramma's

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** CvTE
- › In samenwerking met in elk geval leraren, vakverenigingen, SLO en Cito

Beproeven concept-examenprogramma's

Wat

- › Conceptexamenprogramma's beproeven op:
- › '25-'26
- › Vormen van beproeven:
 - › focusgroep(en) van leraren en (vak)experts
 - › try-out(s) op nieuwe onderdelen in de klas
 - › pilot op het geheel in de klas en school

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met in elk geval CvTE, Cito en vakverenigingen

Opleveren handreikingen

Wat

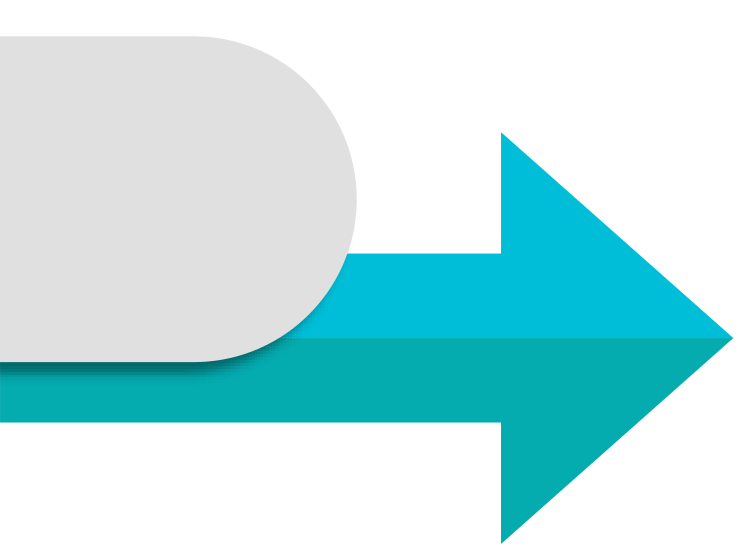
- › Oplevering van handreikingen (niet voorschrijvend)*
- › '2?-'2?
- › om bij te dragen aan kwaliteitsborging van schoolexaminering

Wie

- › **Opdrachtgever:** OCW
- › **Opdrachtnemer:** SLO
- › In samenwerking met leraren, (vak)experts, vakverenigingen, lerarenopleiders en leermiddelenmakers

Fase 2, 3 en 4 vinden deels gelijktijdig plaats

* Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor schoolexaminering. Handreikingen ondersteunen leraren bij het vormgeven ervan.

Inhoud nlt

Gezamenlijk Raamwerk

Opzet nlt

/ Opbouw vanuit vraagstukken

- / grotere, overkoepelende clusters van vragen
- / Verbonden andere domeinen

/ Welke?

- / Interdisciplinaire aanpak nodig
- / Maatschappelijk (h/v) en fundamenteel (v)
- / maatschappelijk -> SDG's in drie clusters
 - Natuurwetenschappelijk en/of technologisch
- / keuzevrijheid voor modules die niet passen binnen de clusters

Vraagstukclusters

Vraagstukclusters

- Cluster A – klimaat en biodiversiteit
 - SDG 13: Klimaatactie
 - SDG 14: Leven in het water
 - SDG 15: Leven op het land
- Voorbeelden van modules:
 - Een dijk van een dijk, Klimaatverandering
 - Ontwikkelingen in een deltagebied, Noordzee meer dan een plas water
 - De bodem leeft

Vraagstukclusters

- Cluster B – duurzaam en gezond leven
 - SDG 2: Geen honger
 - SDG 3: Goede gezondheid en welzijn
 - SDG 6: Schoon water & sanitair
 - SDG 12: Verantwoorde consumptie & productie
- Voorbeelden van modules:
 - Moleculaire Gastronomie
 - Sportprestaties, Leef met je hart
 - Waterzuivering
 - Van algen tot zeewier – de duurzame burger

Vraagstukclusters

/ Cluster C – energie, innovatie en infrastructuur

- / SDG 7: Betaalbare & duurzame energie
- / SDG 9: Industrie, innovatie en infrastructuur.
- / SDG11: Duurzame steden en gemeenschappen

/ Voorbeelden van modules:

- / Food or fuel, Blue energy, Nederland waterstofland
- / Van idee naar 3D
- / Bouwen op bewegende bodem

Vraagstukclusters

- / Cluster D – fundamenteel (vwo)
 - / Fundamenten van natuurwetenschap en technologie
 - / Voorbeelden modules:
 - Kosmische straling
 - Meten aan melkwegstelsels

Vraagstukclusters

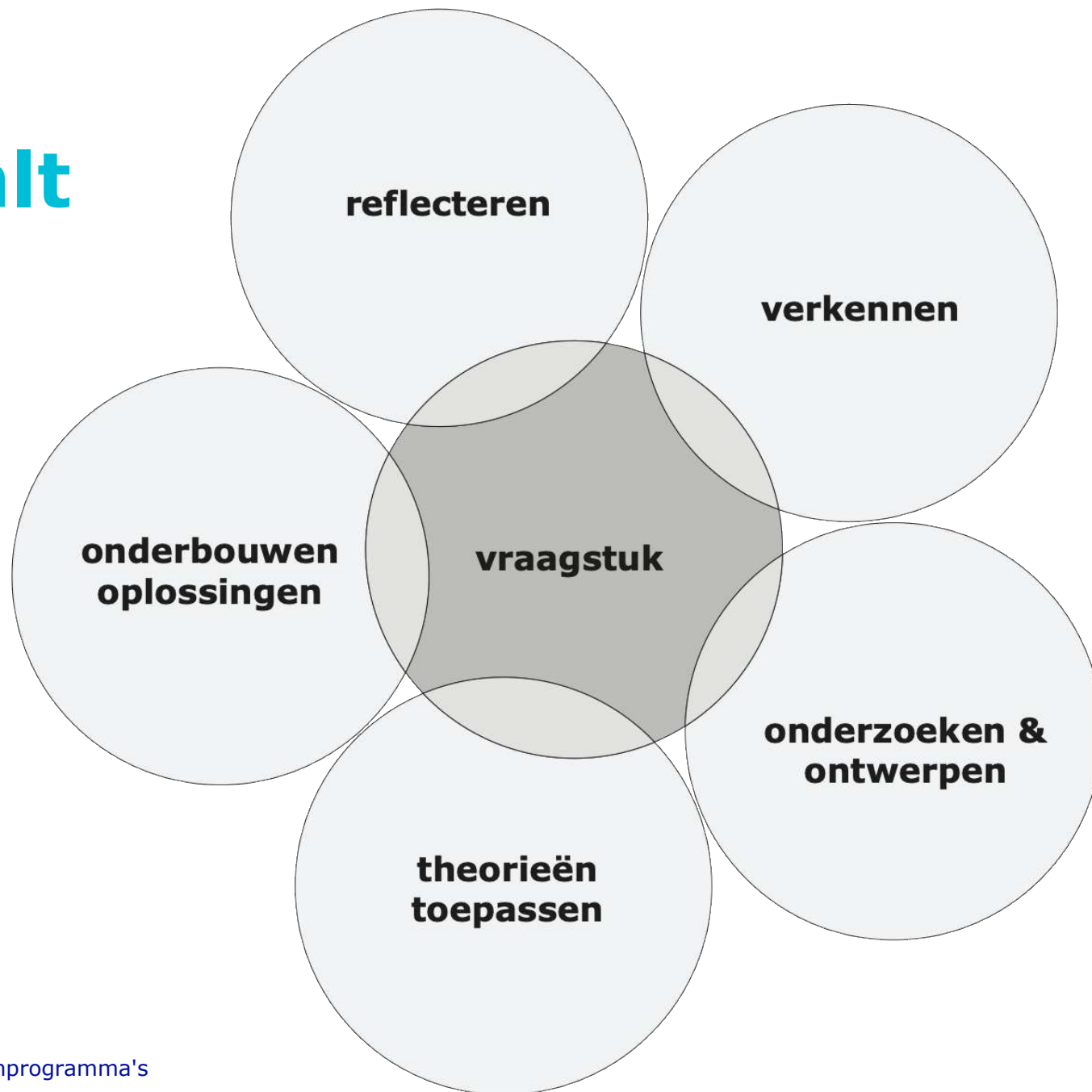
- / Havo: 3 clusters ~7 modules
- / Vwo: 4 clusters ~11 modules

- / Vrije ruimte voor andere vraagstukken, niet aan vraagstuk gekoppeld
 - / Voorbeelden modules:
 - Forensisch onderzoek
 - Restaureren van een schilderij

Eindtermen in Vraagstukken

- / #13 – Soorten vraagstukken
- / #14 – Verkennen
- / #15 – Onderzoeken en ontwerpen
- / #16 – Theorieën toepassen
- / #17 – Onderbouwen oplossingen
- / #18 – Reflecteren

Opzet nlt

Vragen?

In de vingers krijgen

- / 5 groepjes
- / Module passend bij nieuwe examenprogramma
- / SDG 6: Schoon water en sanitair
- / (hoe) passen inhouden examenprogramma in module?
- / Placemat met fases
- / Loop domeinen langs
- / Ideeën op post-its op placemat

Uitwisselen

- / Per groepje
- / 1 onderdeel examenprogramma dat je niet gekoppeld kreeg
- / Ander groepje wel gekoppeld?

Stationsplein 1
Postbus 502
3800 AM
Amersfoort

+31 033 484 08 40
actualisatieonderwijsdoelen@slo.nl
www.slo.nl/actualisatie

SLO is het landelijk expertisecentrum voor het curriculum in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. Samen met het onderwijsveld actualiseert SLO de kerndoelen en examenprogramma's. Wil je weten wat SLO nog meer doet? Bezoek onze website www.slo.nl.